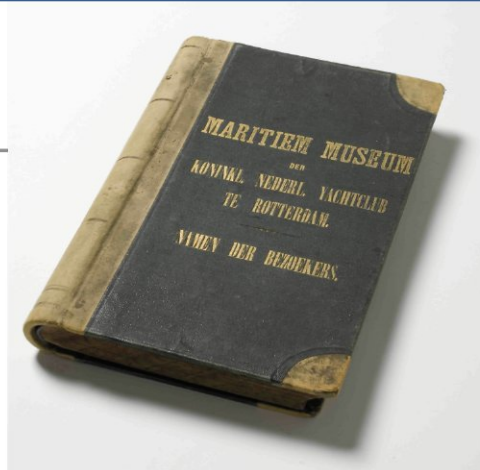

afb.1. De namen van de bezoekers aan het 'Maritiem museum' werden van 1874 tot 1905 bijgehouden in een fraai boek met een gedeeltelijk kalfsleren band. (Maritiem Museum Rotterdam, inv.nr H590)

De vraag is waarom de eerste koninklijke watersportvereniging van ons land vanaf de oprichting de ambitie heeft getoond om te verzamelen. Uiteraard gaat het bij een watersportvereniging om het stimuleren en faciliteren van de sport zelf: toer- en wedstrijdzeilen en -roeien. Maar daar zit in die jaren een andere motivatie achter dan vandaag de dag. Althans, die wordt anders geuit, met trefwoorden als 'maritieme natie', 'karaktervorming' en 'zeewezen'. Het eerste Jaarboekje van de club meldt:

Bij de vele instellingen, die met den geest van het Nederlandsche volk overeenstemmen, behooren zeker alle, die op het zee-wezen betrekking hebben, en dienen kunnen, zowel tot het vormen van goede en bekwame zeelieden, als om den aanbouw te bevorderen en te verbeteren van alle soorten van Roei- en Zeilvaartuigen. Het is geen wonder dat de lust tot het zee-wezen als 't ware in ons volkskarakter is ingeweven. De geschiedenis van het Vaderland levert op nagenoeg iedere bladzijde het bewijs van deze neiging; hetzij wanneer men spreekt van de grootheid, den roem en de lauweren, die onze talrijke zeehelden hebben ingeoogst; hetzij, wanneer zij de schatten vermeldt, die door de scheepvaart en handel zijn verkregen.²

Dergelijke hoogdravende ideeën zijn in die tijd niet ongewoon en ook niet nieuw. In de achttiende eeuw komen ze in verscheidene Europese maritieme naties op, vooral in Engeland, Frankrijk en Rusland. Ze zijn zowel 'verlicht' van aard –ze leggen immers de nadruk op geestelijke en fysieke ontwikkeling– als, vooral in ons land, restauratief. Er spreekt een diep verlangen uit naar roemruchte tijden van weleer. Een sprekend voorbeeld in dit verband is het Vaderlandsch Fonds ter Aanmoediging van 's Lands Zee-dienst dat in 1781 wordt opgericht 'tot aankweking van jonge zeelieden'. Het fonds is ruim twee eeuwen de eigenaar van de Amsterdamse Kweekschool voor de Zeevaart. Bovendien bouwt het in die tijd een belangwekkende historische collectie op die vooral is gewijd aan de zeventiende-eeuwse successen op het gebied van handel en maritieme oorlogsvoering. Diezelfde idealen koestert de